

Till
Statsrådsberedningen
Erik Rudal
103 33 Stockholm

dnr 23u, 2008, 06me
2008 03 03

Folkbildningsförbundets synpunkter på EUs budgetöversyn

EU står inför en rad viktiga utmaningar som måste lösas gemensamt. Idag används bara 20 procent av budgeten till gemensamma åtgärder och satsningar, och nära två tredjedelar går till jordbruk och regionalstöd. Enligt Folkbildningsförbundets mening krävs en tyngdpunktsförskjutning för att kunna möta de viktiga framtidsfrågorna.

Folkbildningsförbundet ser positivt på Lissabonfördragets princip om EU som en deltagande-demokrati. Ett aktivt medborgarskap är en förutsättning för en väl fungerande demokrati. Det icke-formella och informella lärandet är av grundläggande betydelse för utveckling av ett aktivt medborgarskap. Det bidrar till att stärka civilsamhällets organisationer och därmed en demokratisk infrastruktur bland medborgarna. Folkbildningens roll är att erbjuda mötesplatser för människor som vill utvecklas och påverka sin egen livssituation och samhället. Studieförbunden kan kanalisera medborgarnas behov och synpunkter till politiska beslutsfattare och myndigheter och de kan fungera som en demokratisk resurs när beslutsfattare önskar informera medborgarna och få deras åsikter. Med andra ord kan studieförbunden inta rollen som bro mellan folk och folkvalda.

Folkbildningsförbundet förordar att EU i sin budget i högre grad prioriterar arbetet med att utveckla kommunikationskanaler mellan folk och folkvalda i EU. Folkbildningsförbundet har i kontakter med regeringen föreslagit en folkbildningskonferens på detta tema under det svenska ordförandeskapet.

Det krävs gemensamma strategier och politiska åtgärder på klimat- energi- och livsmedelsområdet för att nå målen om ett långsiktigt hållbart Europa. Men det krävs också ökad kunskap och förändrade attityder hos medborgarna. Enbart enkelriktade informationskampanjer löser inte problemet. För att få till stånd beteendeförändringar måste medborgarna stimuleras att tillsammans skaffa sig kunskaper och utbyta erfarenheter om vad var och en kan bidra med. Studiecirkeln är en utmärkt form för detta.

För att EU ska skörda framgångar inom angelägna områden som sysselsättning, integration, klimat, energi, kultur, fattigdomsbekämpning och utbildning bör en tyngdpunktsförskjutning göras i EUs budget, där mindre resurser avsätts för jordbruksstödet och mer resurser avsätts till kunskapsuppbyggande.

Utbildning är en central framgångsfaktor för att nå målen om EU som en konkurrenskraftig och dynamisk region på världsmarknaden. I lägesrapporten 2008 om genomförandet av arbetsprogrammet "Utbildning 2010" konstateras att *"Vuxnas deltagande i livslångt lärande är inte längre så gynnsamt att EU:s riktmarke kommer att kunna nås. Det behövs fortfarande en större insats för att öka befolkningens kvalifikationsnivå och uppnå flexibilitet och säkerhet på hela arbetsmarknaden."* Under rubriken Förberedelser inför tiden efter 2010 konstateras vidare

och tillväxt, måste stor hänsyn tas till dessa faktorer vid den framtida utvecklingen av Lissabonprocessen".

Tyngdpunkten i de nuvarande satsningarna ligger på det formella lärandet. Folkbildningsförbundet är övertygat om att det krävs större satsningar på det icke-formella lärandet om EU ska lyckas med

utmaningen ovan och motivera människor att lära. Det gäller inte minst marginaliserade och kortutbildade personer. Genom studiecirkeln får många deltagare kraft att ta sig vidare till det formella lärandet och till arbetsmarknaden. Men livslångt lärande handlar naturligtvis om mer än ekonomiska vinster – det erbjuder individer personlig utveckling och demokratiska mötesplatser.

Folkbildningsförbundet förordar att EU satsar mer resurser på det icke-formella lärandet.

Ett av målen i handlingsplanen för vuxenutbildning, *Det är alltid rätt tid att lära sig något nytt, 2007*, är att förbättra vuxnas möjligheter att höja sin kvalifikationsnivå med minst ett steg. Folkbildningen är den utbildningsaktör i Sverige som bäst kan nå den vuxna delen av befolkningen. Det visar bland annat "Kunskapslyftet", informationskampanjerna inför EU- och EMU-folkomröstningarna och studieförbundens arbete för att överbrygga den digitala klyftan - en av dagens största demokratiutmaningar.

Ett snabbt och effektivt medel för att hantera utmaningen att höja den allmänna kompetensnivån hos arbetskraften och särskilt förbättra lågutbildade arbetstagares färdigheter (80 miljoner 2006) är att satsa på ett europeiskt kunskapslyft av den karaktär som genomfördes i Sverige.

Motsvarigheter till den svenska folkbildningsverksamheten har i många länder i Europa ett svagt officiellt erkännande. Sverige och övriga nordiska länder som har en lång tradition av icke-formellt lärande kan spela en aktiv roll och användas som en resurs i kraft av vår långa tradition av icke-formellt och informellt lärande.

Det svenska ordförandeskapet är ett lämpligt tillfälle för Sverige att med sin långa erfarenhet av framgångsrik folkbildning driva frågan om ett europeiskt kunskapslyft för att få ut fler på arbetsmarknaden, höja den allmänna kompetensnivån och bidra till att sysselsättnings- och tillväxtmålen nås.

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET
Studieförbundens intresseorganisation

Maicen Ekman
Generalsekreterare

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET STUDIEFÖRBUNDENS INTRESSEORGANISATION
Adress Wallingatan 38, 4 tr, SE-111 24 Stockholm, Sweden
Telefon 08-402 01 50 Telefax 08-402 01 59
fbf@studieforbunden.se www.studieforbunden.se